

Africký mor ošipaných (AMO) u domácich ošipaných a diviakov

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky Bratislava

- akútna, vysoko nákazlivá choroba domácich ošipaných a diviakov
- prenosný priamym kontaktom s chorým alebo uhynutým zvieratom, výkalmi a sekrétmi infikovaného zvierata, prípadne konzumáciou tepelne neopracovaných produktov z infikovaných zvierat
- prejavuje sa vysokou horúčkou (až 42°C), ktorá môže trvať až niekoľko dní, apatiou, krvácaniami v podkoží, na miazgových uzlinách, vnútorných orgánoch a zväčšenou slezinou
- u gravidných prasníc sa prejavuje potratmi
- charakteristický vysokou, takmer 100% úmrtnosťou zvierat
- **Ide o neliečiteľnú chorobu, ktorá ale nie je prenosná na ľudí a iné druhy zvierat**

Chovy ošipaných – prevencia

- ✓ dodržiavať v chovoch **zásady biologickej bezpečnosti** (dôkladné oplotenie farmy, dezinfekčné brody, evidencia a kontrola pohybu dopravných prostriedkov a osôb, prezliekanie zamestnancov a návštevníkov farmy, dodržiavať čierno-biely systém)
- ✓ **zamedziť uniknutiu diviakov** do areálu farmy, prípadne ich kontaktu s krmivom a stelivom
- ✓ rešpektovať **zákaz skrmovania kuchynských odpadov** a výrobkov z diviacieho mäsa
- ✓ **zákaz skladovať krmivo** pre ošipané v dosahu diviakov
- ✓ **zákaz skladovať podstielkovú slamu** v dosahu diviakov min. 90 dní pred jej použitím
- ✓ pravidelné klinické prehliadky zvierat v chove

Užívatelia poľovných revírov (diviaky) – prevencia

- ✓ odber a zaslanie vzoriek na vyšetrenie od všetkých nájdených **uhynutých diviakov**
- ✓ neškodné odstránenie kadáverov uhynutých diviakov do **kafilérie alebo hlbokým zakopaním (2m) resp. spálením na mieste úhynu**
- ✓ intenzívny odlov diviacej zveri (selektívny) počas celého roka a vyšetrenie všetkých **chorých a podozrivých diviakov**
- ✓ dodržiavanie normovaných kmeňových stavov, vekovej a pohlavnej štruktúry populácie, lovom všetkých vekových kategórií
- ✓ **zákaz prikrmovania diviakov** (výnimka iba za účelom vnadenia)
- ✓ dodržiavanie **biologických zásad** pri manipulácii s telami a vývrhmi z ulovených diviakov
- ✓ odber a zaslanie vzoriek na vyšetrenie **od ulovených diviakov podľa inštrukcií RVP**

Prenos nákazy prostredníctvom ľudského faktora- Odhadzovanie zvyškov potravín iba do uzatvárateľných nádob na potraviny!

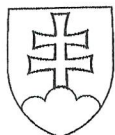
AMO sa v súčasnosti okrem Slovenska vyskytuje vo viacerých krajinách – na Ukrajine, v Poľsku, Maďarsku, Spolkovej republike Nemecko , v pobaltských krajinách a mnohých krajinách východnej Európy.

K mesiacu august 2021 je výskyt potvrdený v 13 krajinách EÚ (od roku 2014)

Masovo je výskyt zaznamenaný v Ázii.

Najväčším nebezpečenstvom ďalšieho šírenia AMO na území SR je prostredníctvom infikovaných diviakov alebo ľudským faktorom .

Preventívna vakcinácia diviakov a domácich ošipaných nie je možná.

Regionálna veterinárna a potravinová správa Nitra

Akademická 1, 949 01 Nitra

Č. z. : 33/2023

V dňa Nitre dňa 09.01.2023

OPATRENIA NA ZABEZPEČENIE KONTROLY A ZABRÁNENIA ŠÍRENIA AFRICKÉHO MORU V INFIKOVANEJ A VYSOKORIZIKOVEJ OBLASTI PRE NEKOMERČNÉ CHOVY – DROBNOCHOVY VRÁTANE CHOVOV S 1 OŠÍPANOU.

Regionálna veterinárna a potravinová správa Nitra (ďalej len „ RVPS NR “), príslušná podľa § 8 ods. (3) písm. e) v súlade s § 17 ods. (3) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v platnom znení (ďalej len „ zákon č. 39/2007 Z. z. “)

n a r i a d' u j e

chovateľovi ošípaných v infikovanej oblasti afrického moru ošípaných u diviakov,

o p a t r e n i a

na zabezpečenie kontroly a zabránenia šírenia afrického moru ošípaných (ďalej len „ AMO “) v chove ošípaných na farme číslo centrálnej evidencie hospodárskych zvierat Slovenskej republiky („ďalej len CEHZ“): v obci

Za týmto účelom RVPS Nitra:

A. Vymedzuje všetky katastre obcí – Zlatno, Mankovce, Velčice, Kostol'any pod Tríbečom, Ladice, Sľažany, Neverice, Beladice, Choča, Vieska nad Žitavou, Slepčany, Červený Hrádok, Nevidzany, Malé Vozokany, Zlaté Moravce, Tekovské Nemce, Žitavany, Čierne Kl'áčany, Tesárske Mlyňany, Čaradice, Hostie, Volkovce, Obyce, Jedľové Kostol'any, Skýcov, Topoľčianky, Veľké Vozokany, Vieska nad Žitavou, Žikava, Nemčičany, Host'ovce, Martin nad Žitavou, Mankovce ako infikovanú oblasť AMO u diviakov (ďalej len „PART I, II.“). Zaradenie do vysokorizikovej oblasti AMO bolo vymedzené odbornou skupinou Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR. Oblasti zaradené do Part I, II sú uvedené v prílohe Vykonávacieho rozhodnutia komisie č.5 EÚ, ktorým sa stanovujú osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných.

B. V oblasti s aktívnym monitoringom AMO (infikovaná oblasť PART I, II.) nariad'uje :

1. Bezodkladne hlásiť všetky uhynuté ošípané poverenému úradnému veterinárnemu lekárovi, zabezpečiť odber vzoriek od uhynutých ošípaných na laboratórne vyšetrenie AMO a zabezpečiť odvoz kadáverov zvierat do spracovateľského podniku.
2. Bezodkladne hlásiť všetky choré ošípané s príznakmi AMO poverenému úradnému veterinárnemu lekárovi a RVPS NR tel. : 037 6301244 (detašované pracovisko Topoľčianky), 037 6536202-3 (RVPS Nitra).
3. Zákaz premiestňovania ošípaných do iných chovov bez súhlasu RVPS NR.
4. Zákaz vykonávania reprodukcie domácich ošípaných.
5. Ošípané držať v uzatvorených priestoroch. Ošípané držať tak, aby nenastal priamy ani nepriamy kontakt s ošípanými z iných chovov a ani s diviačou zverou.
6. Nevykonávať žiadnu poľovnícku činnosť minimálne 48 hodín pred kontaktom s ošípanými, s osobami v priamom vz'ahu s daným chovom alebo vstupujúcich do chovu.

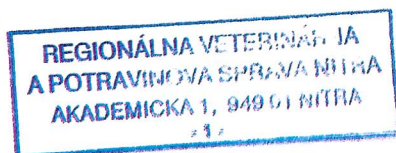
7. Zákaz skrmovania potravinových odpadov a používania vedľajších živočíšnych produktov z diviačej zveri na kŕmne účely pre ošípané.
  8. Zákaz skrmovania rastlinného krmiva, ktoré pochádza z vysokorizikovej oblasti a môže tak byť kontaminované - znečistené diviačou zverou (*zelené krmivo-obilie, lucerka, okopaniny, atď.*).
  9. Zamedziť vniknutiu diviakov do areálu chovu – farmy a ich kontaktu s krmivom a stelivom.
  10. Zamedziť kontaktu ošípaných s ulovenými a uhynutými diviakmi, ich časťami alebo výrobkami s diviačieho mäsa.
  11. Dodržiavať v chove zásady biologickej bezpečnosti – prezliekanie a prezúvanie ošetrovateľov a návštevníkov pred vstupom do chovu, aktívne dezinfekčné rohože pri vstupe do ustajňovacích priestorov.
  12. Zákaz vstupu do chovu (*stajne*) nepovolaným osobám a vozidlám.
  13. Skladovať krmivo pre ošípané mimo dosahu diviakov.
  14. Skladovať podstielkovú slamu mimo dosahu diviakov najmenej 90 dní pred jej použitím.
  15. Ohlásiť domácu zabíjačku ošípaných RVPS NR (tel.: 037 6536202-3, detašované pracovisko Topoľčianky tel.: 0376301244) najmenej 1 pracovný deň pred jej vykonaním.
- Zodpovedný : majiteľ- držiteľ chovu ošípaných.
Termíny platnosti : dňom doručenia.

O d ô v o d n e n i e.

Africký mor ošípaných je choroba, ktorá podlieha kontrole, prevencii a diagnostike podľa § 17 ods. (1) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v platnom znení. Ide o prenosné ochorenie s potenciou rýchleho šírenia, v dôsledku čoho vznikajú vážne ekonomické straty v hospodárstve, vrátane ohrozenia medzinárodného obchodu. Podľa § 17 ods. (2) je vlastník alebo držiteľ zvierat povinný hlásiť orgánu veterinárnej starostlivosti podozrenie alebo výskyt tejto choroby. Podľa § 17 ods. (3) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v platnom znení orgán veterinárnej správy môže nariadiť pri podozrení na chorobu alebo pri výskyte AMO opatrenia na zabránenie šírenia choroby. Africký mor ošípaných sa dlhodobo vyskytuje u diviakov vo východnej a strednej časti Slovenska. Posledný výskyt AMO u diviaka bol potvrdený v okrese Zlaté Moravce. Tieto opatrenia bolo nutné vydať v súlade na zabránenie šírenia afrického moru ošípaných.

P o u č e n i e.

Nesplnenie uvedených nariadení a zákazov bude považované za porušenie zákona č. 39/2007 Z. z. Na základe ustanovenia § 52 ods. (1) písm. b) zákona č. 39/2007 Z. z. sa na nariadenie opatrení nevzťahuje všeobecné právne predpisy o správnom konaní. Voči nariadením opatrením sa nedá odvolať. Tieto opatrenia platia odo dňa doručenia do doby ich zrušenia.

V. E. Chladný
MVDr. Ján Chladný
riaditeľ

Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Nitra

Na vedomie :
ŠVPS SR Bratislava, Botanická č. 17, 842 13 Bratislava